

Voir Note explicative
See Explanatory Note
Ld. a mellékelt útmutatót! (HUN)

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
EURÓPAI EMBERI JOGI BÍRÓSÁG

Conseil de l'Europe - *Council of Europe* – *Európa Tanács*
Strasbourg, France / *Franciaország*

REQUÊTE
APPLICATION

présentée en application de l'article 34 de la Convention européenne des Droits de l'Homme,
ainsi que articles 45 et 47 du Règlement de la Cour

under Article 34 of the European Convention on Human Rights
and Rules 45 and 47 of the Rules of Court

az Európai Emberi Jogi Egyezmény 34. Cikke,
valamint a Bíróság Szabályzatának 45. és 47. §-a alapján előterjesztett

KÉRELEM

IMPORTANT: La présente requête est un document juridique et peut affecter vos droits et obligations.
This application is a formal legal document and may affect your rights and obligations.

FIGYELEM! *E kérelem okirat, amely befolyásolhatja a kérelmező jogait és kötelezettségeit.*

I. – LES PARTIES
THE PARTIES
A FELEK

A. LE REQUÉRANT/LA REQUÉRANTE
THE APPLICANT
A KÉRELMEZŐ

(Renseignements à fournir concernant le requérant et son représentant éventuel)
 (Fill in the following details of the applicant and the representative, if any)
 (Adja meg a kérelmező, ill. az esetleges képviselő alább felsorolt adatait!)

1.	Nom de famille:
<i>Surname</i>
<i>Vezetéckneve</i>	2. Prénom(s):
<i>First name(s)</i>
<i>Utóneve (i)</i>
	Sex:
<i>Sex</i>	
3.	Nationalité:
<i>Nationality</i>
<i>Állampolgársága</i>	4. Profession:
<i>Occupation</i>
<i>Foglalkozása</i>
5.	Date et lieu de naissance:
<i>Date and place of birth</i>
<i>Születési ideje és helye</i>	
6.	Domicile:
<i>Permanent address</i>
<i>Állandó lakcíme</i>	
7.	Tel.N°:
<i>Telefonszáma</i>	Formázott: Angol egyesült királysági
8.	Adresse actuelle
<i>Present address</i>
<i>Jelenlegi lakcíme</i>	Formázott: Német németországi
	Le cas échéant, (if any)	Formázott: Német németországi
9.	Nom et prénom du représentant:
<i>Name of representative</i>
<i>A képviselő neve:</i>	
10.	Profession du représentant:
<i>Occupation of representative</i>
<i>A képviselő foglalkozása</i>	Formázott: Angol egyesült királysági
11.	Adresse du représentant:
<i>Address of representative</i>
<i>A képviselő címe</i>	

12. Tel.n°
Telefonszáma

**B. LA HAUTE PARTIE CONTRACTANTE
THE HIGH CONTRACTING PARTY
A MAGAS SZERZŐDŐ FÉL**

(Indiquer ci-après le nom de l'Etat contre lequel la requête est dirigée)
(Fill in the name of the Country against which the application is directed)
(Adja meg azon Állam(ok) nevét, amely(ek) ellen a kérelmet előterjeszt!)

13. **Magyar Köztársaság (Magyarország)**

II. - EXPOSÉ DES FAITS STATEMENT OF THE FACTS A TÉNYEK LEÍRÁSA

Formázott: Angol egyesült királysági

(Voir chapitre II. de la note explicative)
(See Part II. of the Explanatory Note)
(Ld. az útmutató II. részét!)

Si nécessaire, continuer sur une feuille séparée
Continue on a separate sheet if necessary
Szükség esetén a szöveg különíven folytatható

A kérelem alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezések rövid ismertetése

14. A Magyar Köztársaság Országgyűlése 2011. november 28-án elfogadta a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló törvényt, amelyet 2011. évi CLXVII. törvényként 2011. december 9-én hirdettek ki a Magyar Köztársaság hivatalos lapjában. A 2011. évi CLXVII. törvény 2012. január 1-jén hatályba lépett 5. § (1), (2) és (4) bekezdései a következő rendelkezéseket teszik a magyar jogrendszer részévé.

5. § (1) 2012. január 1-jétől – a 3. § (2) bekezdés c) pontja szerinti eset kivételével – az 1955. évben vagy azt követően született, szolgálati nyugdíjban részesülő személynek a szolgálati nyugdíját a (2) és (3) bekezdés szerint számított és a 2012. januári nyugdíjmelés mértékével növelt összegben szolgálati járandóságként kell továbbfolyósítani az 5. alcímben foglaltak figyelembevételével.

(2) A szolgálati járandóság továbbfolyósított összegét úgy kell meghatározni, hogy a jogosultnak 2011 decemberére járó szolgálati nyugdíj havi összegét – a (3) bekezdésben foglalt kivételekkel – csökkenteni kell a személyi jövedelemadó mértékével. A szolgálati járandóság összege nem csökkenhet a 2011. december 31-én hatályos kötelező legkisebb munkabér 150 százaléka alá, ha a jogosultnak 2011 decemberére járó szolgálati nyugdíj havi összege – a 2012. január 1-jét megelőzően hatályos szabályok alapján csökkentett mértékben folyósított szolgálati nyugdíj kivételével – ezt az összeget meghaladta.

(4) Ha a személyi jövedelemadó mértéke megváltozik, a (2) bekezdés szerint csökkentett szolgálati járandóság folyósított összegét módosítani kell.

A rendvédelmi szervek (a rendőrség, a polgári védelem, a büntetés-végrehajtási szervezet, az állami és hivatásos önkormányzati tűzoltóság), valamint a fegyveres szervek (az adóhatóság és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok) és a Magyar Honvédség egykori hivatásos állományú tagjait megillető szolgálati nyugdíjra vonatkozó, előzőekben ismertetett szabályozás az érintettekre nézve a következő eredménnyel jár. A 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (1) bekezdése értelmében az 1955. évben vagy azt követően született, már szolgálati nyugdíjjogosultságot szerzett hivatásos fegyveres és rendvédelmi dolgozók, illetve katonák szolgálati nyugdíja 2012. január 1-jétől egy, őket más jogcímen megillető szociális ellátássá fokozódik le. A megszerzett szolgálati nyugdíj helyett a korábbi nyugdíjasok számára szolgálati járandóság jogcímen folyósított ellátás összege az 5. § (2) bekezdésének megfelelően a személyi jövedelemadó mértékével csökken. A csökkentés mértéke az adójogszabályok változása miatt kiszámíthatatlan, az 5. § (4) bekezdése ezt expressis verbis is kifejezésre juttatja.

A kérelmező konkrét körülményeinek ismertetése a sérelmezett szabályozás tekintetében

- a) Szolgálati jogviszonyra vonatkozó adatok, azaz mikor állt hivatásos szolgálatba (szolgálati jogviszony kezdő napja) és hol (rendőrség, katonaság, bv, egyéb), meddig szolgált, mikor milyen okból és milyen körülmények között (pl. nagy leépítések során kényszernyugdíjazták) ment el nyugdíjba.

Pl: 1982-ben szereltem fel a rendőrségen, itt dolgoztam egészen nyugdíjazásomig, 2007-ig, amikor leépítések során elküldtek és nyugdíjaztak.

- b) Mennyi volt a teljes elismert ideje a nyugdíjazás során (más, a 25 év tekintetében a nyugdíjazás során beszámított idő – pl. szakközépiskola, egyéb munkaviszony, 1.2-es szorzó)

Ide egy konkrét időtartamot kell írni, pl: A teljes elismert időm a nyugdíjazás során 1982-2008-ig tartott, összesen 27 év, ezt tanúsítja a nyugállományba helyezésről szóló, a kérelemhez csatolt parancs is.

- c) Van-e olyan munkaviszony, amelyből származó éves jövedelme várhatóan meghaladja az éves minimálbér 18-szorosát? Ha igen, akkor a munkaviszony megtartása mellett hány havi nyugellátástól esik el várhatóan évente?

- d) A szabályozás következtében előálló teljes jövedelemcsökkenés (kevesebb nyugdíj, esetleg a 18-szoros szabály miatti kieső teljes nyugdíj az év egy részében) milyen súlyos következményekkel jár a kérelmező egyedi körülményeire tekintettel? (pl. van hitel, amit így nem tud fizetni, a teljes családi bevétel hány százaléka esik ki éves szinten)

Ide elegendő nagyságrendi becslés, pl: kb. 48.000 forint, ami a háztartás havi jövedelmének 10%-a

- e) Rögzítették-e a nyugdíját a vonatkozó szabályok szerint? (Ha igen és elérhető, akkor a nyugdíjrögzítésről a határozatot is érdemes csatolni, ha több volt, akkor többet is. Ha most nem érhető el, akkor elegendő utólag is megküldeni majd).

- f) Bármilyen egyedi körülmények okán a kérelmező fontosnak tart.

- g) A kérelmező saját nyilatkozata arról, hogy melyik szakszervezet tagja. Pl: „Jelenleg a x.y. szakszervezet tagja vagyok”.

III. EXPOSÉ DE LA OU DES VIOLATION(S) DE LA CONVENTION ET/OU DES PROTOCOLES ALLÉGUÉE(S), AINSI QUE DES ARGUMENTS A L'APPUI
STATEMENT OF ALLEGED VIOLATION(S) OF THE CONVENTION AND/OR PROTOCOLS AND OF RELEVANT ARGUMENTS
A KÉRELMEZŐ ÁLTAL ÁLLÍTOTT EGYEZMÉNY- (ILL. JEGYZŐKÖNYV-) SÉRTÉS(EK) ÉS AZ AZ(OKA)T ALÁTÁMASZTÓ ÉRVEK

(Voir chapitre III de la note explicative)
 (See Part III of the Explanatory Note)
 (Ld. az útmutató III. részét!)

15. A kérelmező álláspontja szerint a fent ismertetett tények alapján megállapítható, hogy a Magyar Köztársaság (Magyarország) megsértette az **Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikkében biztosított tulajdonhoz való jogot és a tulajdonhoz való joggal összefüggésben az Egyezmény 14. cikkében foglalt hátrányos megkülönböztetés tilalmát, valamint az Egyezmény 13. Cikkében biztosított hatékony jogorvoslathoz való jogot.**

A kérelmező részletesen a 15.1, 15.2 és 15.3 pontban kifejtettekkel indokolja kérelmét.

15.1 A kérelem alapjául szolgáló szabályozás által érintett egyezményes jog az Egyezmény 1. Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikkében foglalt tulajdonhoz való jog

A *Moskal v. Poland* ügyben (application no. 10373/05) hozott ítéletében a Bíróság korábbi döntéseire hivatkozva kifejezésre juttatta, hogy az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikke nem keletkeztet jogot a tulajdonszerzéshez és a szerződő államok szabadon alakíthatják ki társadalombiztosítási rendszerüket. **Abban az esetben azonban, ha a szerződő állam hatályos szabályozása jogot biztosít valamilyen szociális ellátásra – függetlenül attól, hogy az járulékalapú vagy sem – az, az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkének hatálya alá tartozik és tulajdoni igényt keletkeztet (38. §).** Illetve amennyiben egy állam úgy dönt, hogy nyugdíjbiztosítási rendszert működtet, akkor ennek során már az **Egyezmény 14. cikkében foglalt előírással összhangban kell eljárnia** (*Stec and Others v. United Kingdom*, applications nos. 65731/01 and 65900/01 53. §). A nyugdíj - mint járulékfizetéssel megalapozott szociális ellátás - esetében a Bíróság a *Kjartan Ásmundsson v. Iceland* ügyben (application no. 60669/99) rámutatott a **nyugdíjalaphoz való pénzügyi hozzájárulás tulajdonjogot keletkeztető természetére és ennek alapján arra, hogy az alaphoz való kifizetés módja érintheti a tulajdonjogot (39. §).** A *Stec and Others v. United Kingdom* ügyben a Bíróság azt is kimondta, hogy a Bizottság gyakorlata alapján **egy nyugdíjalap vagy más társadalombiztosítási rendszer finanszírozásához történő hozzájárulás kötelezővé tétele tulajdonjogot keletkeztet akkor, ha közvetlen kapcsolat van a hozzájárulás és a társadalombiztosítási szolgáltatás mértéke között (43. §).** A *Valkov and Others v. Bulgaria* ügyben (applications nos. 2033/04, 19125/04, 19475/04, 19490/04, 19495/04, 19497/04, 24729/04, 171/05 and 2041/05) hivatkozott Világbanki és OECD tanulmányok szerint a magyar nyugdíjrendszerben különösen erős a kapcsolat a társadalombiztosítási hozzájárulás és a nyugdíj mértéke között (66-68. §). A *Kjartan Ásmundsson v. Iceland* ügyben a Bíróság hangsúlyozta, hogy az Egyezmény tulajdon védelmét biztosító cikkét nem lehet úgy értelmezni, hogy az egy meghatározott összegű ellátásra való jogosultságot alapozza meg (39. §). A konkrét ügyben a Bíróság értékelése szerint azonban **nem is arra szerzett jogot a kérelmező, hogy az alaphoz egy meghatározott hányadot kapjon, hanem arra, hogy nyugellátásban részesüljön meghatározott feltételek fennállása esetén (40. §) – ez az, amit az Egyezmény 1. Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikkét szem előtt tartva a Bíróság**

védelemben részesített. E megállapítás azért fontos, mert a szolgálati nyugdíj esetén is alapvetően arról van szó, hogy a fegyveres szervek és a Magyar Honvédség hivatásos állományú tagjai nyugellátásra, annak minden jogi jellemzőjével és következményével együtt, és nem csupán egy meghatározott összeg folyósítására szereztek jogosultságot. Fontos felhívni a figyelmet a Bíróságnak arra a *Moskal v. Poland* ügyben tett megállapítására is, miszerint **attól, hogy valamely tulajdonjogi védelmet élvező jogosultság bizonyos törvény által meghatározott körülmények fennállása esetén megvonható, az eset még az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkének hatálya alá tartozik** (40. §).

A Magyar Alkotmánybíróság is egyértelműen állást foglalt ebben a kérdésben, hiszen már 1995-ben kimondta, hogy a járulékfizetési kötelezettségen alapuló társadalombiztosítási ellátásokra való jogosultságokat alkotmányos tulajdoni védelem illeti meg (a magyar Alkotmánybíróság erre vonatkozó megállapításai elérhetők: http://www.katonakert.hu/pertarsasag/index.php?option=com_content&view=category&id=7&Itemid=13)

A Bíróság és a magyar Alkotmánybíróság gyakorlata alapján is egyértelmű, hogy a nyugdíjjogosultság tulajdoni védelem alatt áll: a tulajdonhoz való jog az az egyezményes jog, amellyel összefüggésben a jogszerűség követelményének és a diszkrimináció tilalmának megtartása vizsgálható.

15.2 A jogsérelmet okozó szabályozás által megvalósított tulajdonhoz való jogba való beavatkozás nem jogszerű [lawful]

15.2.1 A 14. pontban ismertetett jogsérelmet okozó szabályozás nem felel meg a jogszerűség követelményének

Tekintettel arra, hogy a 15. 1 pontban foglaltak alapján a 14. pontban ismertetett szabályozás a kérelmező megszerzett nyugdíj-jogosultságának megvonásával, annak más jogcímen járó szociális ellátással való helyettesítésével és az ellátás összegének csökkentésével tulajdonjogi jogosultságát érinti, azaz a kérelmező tulajdonhoz való jogába történő állami beavatkozást jelent, **elsőként a tulajdonlásba való beavatkozás jogszerűségét kell megvizsgálni.** A Bíróság következetes gyakorlata szerint ugyanis „az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkében támasztott első és legfontosabb feltétel az, hogy a zavartalan tulajdonlásba való bármilyen hatósági beavatkozásnak törvényesnek kell lennie: az (1) bekezdés második mondata a tulajdontól való megfosztást csak »törvényből meghatározott feltételek szerint« engedi, a (2) bekezdés pedig arra hatalmazza fel az államokat, hogy a javaknak a köz érdekében történő használatát »törvények« alkalmazásával szabályozhassák. Ezen túlmenően a jogállamiság [*rule of law*] olyan alapelve a demokratikus társadalmaknak, amely az Egyezmény valamennyi cikkében inherens módon benne foglaltatik [...], és azt a kötelezettséget rója az Államra, vagy bármely közhatalmi szervre, hogy bármely vele szemben hozott bírói döntést vagy utasítást tiszteletben tartson [...]. Ebből következően az a kérdés, hogy egy adott intézkedés méltányos egyensúlyt teremt-e a közösség általános érdeke és az egyén alapjogainak védelme között [...] csak akkor releváns, ha megállapítást nyer, hogy az állami beavatkozás megfelelt a törvényesség követelményének és nem volt önkényes.” (*Iatridis v. Greece*, application no. 31107/96, 58. §)

Azzal összefüggésben, hogy az állami beavatkozás törvényes volt-e, a Bíróság töretlen gyakorlata szerint arra kell figyelemmel lenni, hogy a jogszerűség követelményének érvényesüléséhez nem elegendő, ha a kérdéses norma formailag megfelelő (azaz az arra

hatáskörrel rendelkező jogalkotó hozza formálisan szabályszerű eljárás keretében), hanem az is szükséges, hogy a Bíróság gyakorlatában a „törvényel” szemben támasztott minimális követelményeknek megfeleljen. A *Beyeler v. Italy* ügyben (application no. 33202/96, 109. §) a Bíróság e tekintetben kimondta: „A törvényesség elve azt is megköveteli, hogy a belső jog alkalmazandó rendelkezései kellőképpen megismerhetők [*accessible*], pontosak [*precise*] és **előre láthatók** [*foreseeable*] legyenek” (kiemelés a kérelmezőtől).

Az előreláthatóság az Egyezmény valamennyi cikkét inherens módon átható jogállamiság [*rule of law*] lényegi tartalmát jelentő jogbiztonság követelményéből fakad, és azt jelenti, hogy az állampolgárok bízhatnak [*legitimate expectation*] jogszerűen szerzett és gyakorolt jogaik tiszteletben tartásában. Ezzel összefüggésben abban, hogy az Egyezményben részes állam nem alkot olyan jogszabályokat, amelyek rendelkezéseit a hatályba lépésüket megelőzően létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell. A jogbiztonság elvével ellentétes visszaható hatályú szabályozás ugyanis olyan jogkövetkezményekkel jár a hatálya alá tartozó személyekre, melyek a jogosultság megszerzésének időtartama és a megszerzett jogosultság folyamatos gyakorlása során nem voltak előreláthatók.

A szolgálati nyugdíj-jogosultság olyan szerzett jog, amelynek szolgálati járandósággal való felváltása (a jogosultat megillető ellátás jogcímének megváltozása) és az ellátás összegének csökkentése nem felel meg előreláthatóság követelményének, ezáltal a jogállamiság sérelmét eredményezi

A 2011. évi CLXVII. törvény 14. pontban ismertetett rendelkezései által érintett, a törvény hatályba lépését megelőzően a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) és a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény (Hjt.) által szabályozott szolgálati nyugdíj (a szolgálati nyugdíjra vonatkozó magyar szabályozás lényege e link alatt található:

http://www.katonakert.hu/pertarsasag/index.php?option=com_content&view=category&id=7&Itemid=13) olyan szociális szolgáltatás, amely kötelező biztosítási rendszer keretében, a szolgálati viszonyban eltöltött évek, évtizedek alatt fizetett járulék fejében illeti meg a jogosultakat. A kötelező járulékfizetésből személyes és előre meghatározott igény származik (45/1995. (VI. 30.) AB határozat). **A szolgálati nyugdíj** az évtizedekig tartó állam részéről történő vagyonelevonás (kötelező járulékfizetés) és az ahhoz kapcsolódó állami garanciavállalás (az állam e vagyonelevonás kompenzációjaként a biztosított számára nyugdíj jogcímen ellátást nyújt a jogosultság megnyíltát követően) miatt **szerzett jogként illeti meg a jogosultat**. A 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (1) bekezdésének hatálya alá tartozó személyek, így a kérelmező esetében is már ténylegesen élvezett szociális szolgáltatásról, ténylegesen folyósított nyugdíj-ellátásról van szó.

Az arra jogosultak szolgálati nyugdíjának 2012. január 1-jétől történő megvonása és szolgálati járandósággal való felváltása a jogosultat szerzett jogként megillető szolgáltatást a biztosításból a segélyezésbe csúsztatja le. Ezt a 2011. évi CLXVII. törvény javaslatának általános indokolása (<http://www.parlament.hu/irom39/04663/04663.pdf>) is kifejezésre juttatja, amikor megállapítja, hogy „(...) a szolgálati járandóság (...) társadalombiztosítási szempontból nem minősül nyugellátásnak.” A segélyezés körébe tartozó ellátásokat gyengébb minőségű védelem illeti meg: a 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (1) bekezdése által bevezetett szolgálati járandóság az *ex gratia* juttatásokkal kerül azonos jogi pozícióba. Ahogyan azt a magyar Alkotmánybíróság 43/1995 (VI.30.) AB határozatában is kifejezésre juttatta: „Valamely szolgáltatás átmenet nélküli megváltoztatása, vagy *”lecsúsztatása”* azonban a biztosításból a segélyezésbe abban is a jogi pozíció lényeges

változását hozza, hogy a bizalomvédelem szempontjából egy gyengébb kategóriába kerül az érintett (megszűnik a - tulajdonvédelem-), s ez fölér egy alapjogba való beavatkozással.” Az 5. § (1) bekezdésének a hatálya alá tartozó személyek szolgálati jogviszonyuk során szolgálati nyugdíj megszerzésére, azaz nyugdíj-ellátásra, nem pedig a nyugdíj-ellátás jogcímen járó szolgáltatáshoz képest gyengébb jogi védelmet élvező, segélynek minősülő szociális ellátásra szereztek jogosultságot. Az 5. § (1) bekezdése azonban az őket szerzett jogként megillető nyugdíj-ellátást segélynek minősülő szociális ellátással váltja fel.

A 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (1), (2) és (4) bekezdéseit a hivatkozott jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell, vagyis visszamenőlegesen avatkoznak be korábban már létrejött jogviszonyokba. Az ilyen jellegű szabályozás ellentétes a jogbiztonság elvének lényegi tartalmát jelentő visszaható hatályú jogalkotás tilalmával.

Az előzőekből következően az, hogy a szolgálati nyugdíj helyébe ipso iure szolgálati járandóság lép, a szerzett jogok, ezáltal az annak elvi alapját képező jogbiztonság sérelmét eredményezi, ezért ellentétben áll a minden szerződő állam által alapvető értékként elfogadott jogállamiság eszméjével és követelményrendszerével.

Nemcsak a szolgálati nyugdíj szolgálati járandósággal való felváltása, hanem a járandóság összegének a 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (2) bekezdése által megvalósított csökkentése is szerzett jogot sért. A 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (1) bekezdése alapján a szolgálati járandóság azt illeti meg, aki szolgálati nyugdíj-ellátásra jogosultságot szerzett, vagyis az a szolgálati nyugdíj-ellátás helyettesítésére szolgál. A 2011. évi CLXVII. törvény hatályba lépése előtt szolgálati nyugdíj-jogosultságot szerző személy olyan szociális ellátásra szerzett, azt megelőzően évtizedekig fennálló jogviszonya alapján jogot, amelynek lényege a járandóság mértéke. A mérték meghatározására a jogszerzés során egy képlet szolgált, melybe utólag egy változó mértékű csökkentő faktor került, nevezetesen a személyi jövedelemadó kulcs, ennek következtében a járandóság mértéke nominálisan csökken. **A magyar Alkotmánybíróság egy 1993-ban meghozott határozatában kimondta a nyugdíj összege nominális csökkentésének tilalmát:** „a nyugdíj - az Alkotmány rendelkezéséből következően - szerzett, vagy "vásárolt" jog annyiban feltétlenül, hogy annak nominális mértékét az állam alkotmányosan nem csökkentheti”. (26/1993. (IV. 28.) AB határozat)

A magyar Alkotmánybíróság *erga omnes* hatályú döntéseiben kimondott - az előzőekben hivatkozott és a korábban jelzett alatt található – elvek alapján a nyugdíj (így természetesen a szolgálati nyugdíj) tulajdoni védelme azt jelenti, hogy az e jogcímen járó ellátás jogcímét a törvényalkotó nem változtathatja meg és annak összegét nominálisan nem csökkentheti.

A szolgálati nyugdíj helyett folyósított szolgálati járandóságot az előbbihez képest gyengébb minőségű védelem illeti meg a 2011. évi CLXVII. törvény 2. § (2) bekezdése alapján is. Eszerint, **„ha e törvény vagy a végrehajtására kiadott kormányrendelet másként nem rendelkezik, az igényérvényesítésre, a korhatár előtti ellátás és a szolgálati járandóság megállapítására, folyósítására, a szolgálati idő meghatározására és számítására, a korhatár előtti ellátás igénybeviteléhez szükséges, foglalkozáshoz kötött kedvezményre jogosító idő, korkedvezményes idő megállapítására, a jogorvoslatra, az eljárási költségek viselésére, a jogalap nélküli ellátás visszafizetésére és megtérítésére, a késedelmi kamat megtérítésére, a tartozás elengedésére, mérséklésére és fizetési kedvezmény engedélyezésére, a végrehajtásra, valamint az adatkezelésre az öregségi nyugdíjra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy ahol az öregségi nyugdíjra vonatkozó szabály nyugellátást vagy nyugdíjat említ, azon korhatár előtti ellátást, illetve szolgálati járandóságot kell érteni.”**

Magyarország Alaptörvényének I. Cikk (3) bekezdése értelmében „az alapvető jogokra és köteleességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog

érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.” A 2011. évi CLXVII. törvény 2. § (2) bekezdése azonban annak lehetőségét teremti meg, hogy a szolgálati nyugdíj-jogosultságot szerzett személyek alapvető jogait érintő szabályokat kormányrendelet is megállapíthasson vagy korlátozhasson. A szolgálati idő számítására vonatkozó szabályokat törvényi szinten, a Hszt. és a Hjt. önálló fejezeteiben szabályozta a jogalkotó, s „az öregségi nyugdíjra vonatkozó szabályok” szövegrész alatt is nyilvánvalóan az öregségi nyugdíjjal kapcsolatos törvényi szabályozást kell érteni. A 2011. évi CLXVII. törvény 2. § (2) bekezdése alapján azonban a szolgálati idő meghatározása és számítása kormányrendeletben is szabályozható. Ezzel kapcsolatban fontos utalni arra, hogy „a végrehajtására kiadott” kitétel nem változtat azon a tényen, hogy a szolgálati idő számítására vonatkozó szabályok nem eljárási jellegűek, ezért ha az öregségi nyugdíjra vonatkozó szabályoktól eltérő rendelkezéseket kormányrendelet állapít majd meg a jövőben a szolgálati idő számítására vonatkozóan, az nem eljárási rendelkezések tekintetében, hanem a jogosultak alapvető jogait érintő szabályok tekintetében történő eltérést fog jelenteni. A szolgálati idő meghatározása és számítása ugyanis közvetlen hatással van a jogosultak megillető ellátás összegére, az ellátás mértéke pedig szorosan összefügg a nyugdíj-jogosultsággal, mint tulajdonjogi jogosultsággal. A 2. § (2) bekezdése tehát azáltal, hogy lehetőséget ad a szolgálati idő meghatározásának kormányrendeletben történő szabályozására, a jogosult alapvető jogát érintő rendelkezések kormányrendeletben való rögzítésének feltételét teremti meg.

Kijelenthető tehát, hogy a tulajdonvédelem megszűnése mellett **a jogi pozíció lényeges változását és a gyengébb jogvédelmi szintet jelenti az is, hogy a szolgálati járandósággal összefüggő, a jogosultak alapvető jogait érintő szabályokat kormányrendelet is megállapíthat.**

Az előreláthatóság kritériumának sérelme a kérelmezőt megillető rögzített összegű szolgálati nyugdíj mértékének csökkentésével összefüggésben

A törvényesség elve által megkövetelt előreláthatóság követelményének sérelme különösen súlyos a Hszt. 2011. évi CLXVII. törvény 58. § k) pontja által hatályon kívül helyezett 182/A. §-ának és a 2011. évi CLXVII. törvény 91. § o) pontja által hatályon kívül helyezett Hjt. 214/A. §-ának hatálya alá tartozó személyek egy csoportja esetében.

A Hszt. 182/A. § (1) bekezdése szerint annak a hivatásos állományúnak, illetve a Hjt. 214/A. § (1) bekezdése szerint annak a hivatásos katonának, akinek a szolgálati nyugdíjjogosultság szempontjából figyelembe vehető szolgálati ideje 2007. december 31-én eléri, vagy meghaladja a 20 évet, a 2007. december 31-én hatályos nyugdíj-megállapítási szabályok szerint meg kell állapítani, illetve újból meg kell állapítani (rögzíteni) a szolgálati nyugdíj összegét, annak folyósítása nélkül. A rögzített nyugdíjjal rendelkezőt megilleti a 2008. évi emelés összege is. A 182/A. § (2) bekezdése, illetve a 214/A. § (2) bekezdése a rögzített nyugdíj értékét meghatározó képletet tartalmazza. A Hszt. és a Hjt. mindkét hivatkozott szakaszának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az (1) bekezdésben meghatározott *hivatásos állományú, illetve hivatásos katona – a nyugdíjba vonuláskor hatályos törvényi rendelkezésektől függetlenül – teljes összegű szolgálati nyugdíjra jogosult*. A felhívott szakaszok (3) bekezdései alapján erre akkor válnak jogosulttá, ha 25 év tényleges szolgálati viszonyban töltött idővel rendelkeznek, és megfelelnek még további e bekezdésben írt feltételeknek, vagy 57. életévüket betöltötték, tényleges szolgálati viszonyban legalább 10 évet eltöltöttek, és rendelkeznek a társadalombiztosítási szabályok szerint számított 25 év szolgálati idővel. Ezeknek a feltételeknek a kérelmező megfelelt.

A Hszt. és a Hjt. idézett szabályai alapján a fegyveres szervek és a Magyar Honvédség hivatásos állományának e rendelkezések hatálya alá tartozó tagjainak nyugdíját a 2007. december 31-én hatályos nyugdíj-megállapítási szabályok szerint a Hszt. 182/A. §-ának és a Hjt. 214/A. §-ának (2) bekezdései által tartalmazott képlet szerint megállapították. A szabályozás értelmében a hivatásos állomány e tagjai abban az esetben, amikor teljesítették a hivatkozott szakaszok (3) bekezdései által előírt feltételeket, teljes összegű szolgálati nyugdíjra váltak jogosulttá.

Ennek ellenére azoknak a 182/A. § és 214/A. § hatálya alá tartozóknak, akik a 182/A. § (3), illetve a 214/A. § (3) bekezdése alapján 2007. december 31-ét követően nyugdíjba mentek és az 1955. évben vagy azt követően születtek (ilyen a kérelmező is), szerzett jogai a 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (1), (2) és (4) bekezdése alapján sérülnek. Nekik törvény garantálta, hogy a nyugdíjba vonuláskor hatályos törvényi rendelkezésektől függetlenül teljes összegű szolgálati nyugdíjra jogosultak, így ők e törvényi rendelkezésben alappal bízva mentek nyugdíjba. A 2011. évi CLXVII. törvény hivatkozott rendelkezései alapján tehát azoknak a 182/A. § és 214/A. § hatálya alá tartozóknak, akik 2007. december 31-ét követően nyugdíjba mentek és az 1955. évben vagy azt követően születtek, annak ellenére a szolgálati járandósággá alakított ellátásuk csökkentését kell elszenvedniük, hogy azt a garanciát, miszerint őket teljes összegű szolgálati nyugdíj illeti meg az akkor hatályos Hszt.-ben, illetve Hjt.-ben meghatározott képletek alapján, a 182/A. § (3) és 214/A. § (3) bekezdései expressis verbis tartalmazzák.

Így akiknek a nyugdíját a Hszt. és a Hjt. hivatkozott rendelkezései alapján rögzítették, 2007. december 31-ét követően nyugdíjba vonultak és 1955-ben vagy azt követően születtek, a Bíróság által a törvényesség követelményeként meghatározott előreláthatóság kritériuma azért szenved különösen súlyos sérelmet, mert e személyeknek nem csupán azért lehetett jogos várakozásuk az őket megillető nyugellátás mértékét illetően, mert az arra vonatkozó szabályozás nem tartalmazta a későbbi megváltoztatás lehetőségét. Azért bízhattak alappal [*legitimate expectation*] az őket megillető járandóság mértékének állam általi tiszteletben tartásában, mert a vonatkozó szabályozás egyértelműen kimondta a hatályos törvényi rendelkezésektől függetlenül a teljes összegű szolgálati nyugdíjra való jogosultságot.

Az előreláthatóság kritériumának sérelme a kérelmezőt megillető járandóságot érintő elvonás mértékének kiszámíthatatlansága következtében

A 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (2) bekezdése szerint a szolgálati járandóság összege a szolgálati nyugellátás személyi jövedelemadó mértékével csökkentett összege. Ez pedig azt jelenti, hogy **teljesen kiszámíthatatlan a szolgálati járandóságot érintő elvonás mértéke, hiszen összege a mindenkori személyi jövedelemadó mértékével csökken.**

A kifogásolt szabályozás lényegi tartalmából következő kiszámíthatatlanságot a jogalkotó expressis verbis is kifejezésre juttatja a 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (4) bekezdésében, amikor úgy rendelkezik, hogy ha a személyi jövedelemadó mértéke megváltozik, a (2) bekezdés szerint csökkentett szolgálati járandóság folyósított összegét módosítani kell. A magyar Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint is a jogállamiság alapvető eleme a jogbiztonság, 9/1992 (I. 30.) AB határozatában a testület kimondta, hogy „*a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is*”.

A 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (2) és (4) bekezdéséből következő, **a jogosultat megillető járandóságot érintő elvonás mértékének kiszámíthatatlansága következtében nyilvánvalóan nem érvényesülhet az előreláthatóság követelménye, a szabályozás e**

vonatkozásában is az Egyezmény valamennyi cikkét átható jogállamiság alapkövének számító jogbiztonság követelményét sérti.

A kérelem alapjául szolgáló szabályozás sem a Bíróság, sem pedig a magyar Alkotmánybíróság sztenderdjei alapján nem felel meg a jogszerűség követelményének

A fentiek alapján a 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (1), (2), (4) bekezdései által megvalósított, a szabályozás hatálya alá tartozó személyek, így a kérelmező tulajdonhoz való jogát érintő állami beavatkozással összefüggésben a következő megállapítások tehetők.

Egyrészt a 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (1), (2), (4) bekezdéseibe foglalt rendelkezések a Bíróság következetesen alkalmazott sztenderdjei szerint – visszamenőleges hatályuk és jövőbeni hatásuk kiszámíthatatlansága okán - **nem felelnek meg a törvényesség követelményeinek.**

Másrészt ellentétesek a belső joggal, azaz a magyar jog szerint sem felelnek meg a jogszerűség kritériumainak. Hiszen ahogyan az az előzőekben leírtakból látható, a szabályozás nem csak a Bíróság, de **a magyar Alkotmánybíróság által kidolgozott és következetesen alkalmazott sztenderdekkel is ellentétben áll**, azaz a magyar jog szerint alkotmányellenes. Nem változtat ezen a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 70/E. §-ának a 2011. évi LXI. törvény általi (3) bekezdéssel történő kiegészítése sem. E bekezdés értelmében *„az ellátáshoz való jog a nyugellátás tekintetében az általános öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött, a nyugellátás törvényi feltételeinek megfelelő személyre terjed ki. Törvény az e korhatárt be nem töltött személynek is nyugellátást állapíthat meg. Az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőzően folyósított nyugellátás törvényben meghatározottak szerint csökkenthető és szociális ellátássá alakítható, munkavégzésre való képesség esetén megszüntethető”*. A Magyarország Alaptörvényének Átmeneti Rendelkezéseiben található 19. cikk (5) bekezdése szerint a *„70/E. § (3) bekezdés harmadik mondatát a 2011. december 31-én hatályos szabályok szerint nyugellátásnak minősülő ellátásokra azok feltételeinek, jellegének és összegének megváltoztatása, más ellátássá alakításuk vagy megszüntetésük tekintetében 2012. december 31-éig alkalmazni kell”*. A jogalkotó által a magyar Alkotmány, illetve Alaptörvény részévé tett rendelkezés azért nem teszi a kérelmező tulajdonhoz való jogába való állami beavatkozást megvalósító 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (1), (2), (4) bekezdéseibe foglalt szabályozást jogszerűvé, mert **egyetlen szerződő állam, így természetesen a Magyar Köztársaság (Magyarország) sem mentesülhet az Egyezményből rá háruló kötelezettségek alól oly módon, hogy azokkal ellentétes rendelkezést iktat az alkotmányába. Emellett a magyar Alkotmánybíróság 1718/B/2010. AB határozatában tett megfogalmazása szerint „egyes alapjogok esetében az Alkotmány ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint valamely nemzetközi szerződés (például a Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmánya és az Emberi Jogok Európai Egyezménye). Ezekben az esetekben az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint a nemzetközi (jellemzően a strasbourgi Emberi Jogok Bírósága által kibontott) jogvédelem szintje. A pacta sunt servanda elvől [Alkotmány 7. § (1) bekezdés, Alaptörvény Q. cikk (2)-(3) bekezdés] következően tehát az Alkotmánybíróságnak akkor is követnie kell a strasbourgi joggyakorlatot, az abban meghatározott alapjogvédelmi szintet, ha saját megelőző, „precedens-határozataiból” ez kényszerűen nem következne.”** Vagyis **a magyar Alkotmánybíróságnak a saját önértelmezése szerint követnie kell a strasbourgi joggyakorlatot és az abban meghatározott alapjogvédelmi szintet kell garantálnia akkor, amikor valamely jogszabály alkotmányellenességét megítéli. Ebből az következik, hogy a magyar jogrendszer részét képező normák akkor alkotmányosak, ha megfelelnek a Bíróság által kidolgozott és következetesen alkalmazott elveknek.**

Mindazonáltal a magyar Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 39. § (1) bekezdése (ahogyan az azt megelőzően hatályos 1989. évi XXXII. törvény 27. § (2) bekezdése) értelmében a testület határozataiban megállapított elvek mindenkire nézve kötelezőek. **A magyar alkotmánybírósági döntésekbe foglalt** jogszerűségi és alkotmányossági, illetve a testület saját önértelmezéséből fakadó **követelmények erga omnes hatályából annyi mindenképpen következik, hogy a magyar állampolgárok jogosan várhatják el a törvényalkotótól ezek tiszteletben tartását.**

Összefoglalva, a 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (1), (2) és (4) bekezdéseibe foglalt szabályozás annak törvényességét illetően mind a magyar Alkotmánybíróság, mind pedig a Bíróság joggyakorlatában kidolgozott és következetesen alkalmazott elvekkel ellentétben áll, vagyis nem felel meg a jogszerűség követelményének.

15.2.2 Az indítvány alapjául szolgáló szabályozás által megvalósított tulajdonhoz való jogba történő beavatkozás jogszerűségének megállapítása esetén a Bíróság ez esetben alkalmazandó tesztje alapján a beavatkozás az Egyezmény 1. Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikkét sérti

A 15.2.1 pont rávilágított arra, hogy a kérelmező tulajdonhoz való jogába beavatkozó, a 14. pontban ismertetett szabályozás nem felel meg a törvényesség követelményének. **Abban az esetben azonban, ha a T. Bíróság a hivatkozott szabályozás által megvalósított tulajdonhoz való jogba történő beavatkozás jogszerűségét állapítaná meg, a továbbiakban azt vizsgálja, hogy a közérdek szolgálata, mint a tulajdonhoz való jogba történő beavatkozás legitim célja és az egyéni alapjogok védelme tekintetében méltányos mérlegelésre került-e sor** (a Bíróság kimondta az *Iatridis v. Greece* és a *Kjartan Ásmundsson v. Iceland* (40. §) ügyekben is). Ezzel összefüggésben a *Moskal v. Poland* ügyben a Bíróság kifejezésre juttatta (61. §), hogy annak vizsgálata során, hogy a tulajdonjog-korlátozásnak volt-e legitim célja, **a kormányok szabadságot élveznek annak megítélésében, hogy mit kíván meg a közérdek. Az is a nemzeti kormányok értékelésétől függ, hogy a közérdek érvényre juttatásához a tulajdonhoz való jog korlátozása szükséges-e. Ugyanakkor e tekintetben a kormányok értékelése mégsem teljesen szabad: a határ ott húzódik, ahol a közérdek érdekében történő fellépésnek nyilvánvalóan nincs ésszerű alapja** [*„manifestly without reasonable foundation”*].

A 2011. évi CLXVII. törvény javaslatának általános indokolása a nyugdíjrendszer egyensúlyának megteremtése érdekében tartja szükségesnek a törvényben foglalt szabályok megalkotását. **A nyugdíjrendszer egyensúlyának megteremtése elfogadható, mint közérdek, azonban nem indokolhatja a 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (1), (2), (4) bekezdéseibe foglalt szabályok megalkotását,** hiszen a nyugdíjrendszer egyensúlyával – megjegyzendő, az indokolás e fogalom pontos tartalmát nem definiálja – kapcsolatos problémák számtalan más közgazdasági, demográfiai, munkajogi eszközzel enyhíthetők, illetve kezelhetők anélkül, hogy az érintetteknek alapjogi sérelmet okoznának. Ilyenek például a korhatár emelése, kötelező korhatár bevezetése, bonus és malus emelés, helyettesítési ráta csökkentése, a nyugdíj összegének kiszámításánál figyelembe vett korábbi keresetek ténylegeshez közelítése (legjobb évek helyett tényleges, vagy hosszabb időszak átlaga), egészségromlás, illetve veszélyes munkahelyek biztosításának külön kezelése a kockázatokkal arányos járulékfizetéssel. Tekintettel azonban a kormányoknak a közérdek meghatározása és annak érvényre juttatása érdekében alkalmazott eszközök megválasztása tekintetében élvezett szabadságára, a nyugdíjrendszer egyensúlyának megteremtésével, mint a szóban forgó szabályozás legitim céljával összefüggésben a következőkre kell figyelemmel lennünk. A kormányzati érvekkel ellentétben a szolgálati nyugdíj szolgálati járandósággal való felváltása

és a szolgálati járandóság összegének csökkentése nem képes érdemi hatást gyakorolni a nyugdíjassza kiadási oldalára: a hivatkozott jogszabályi rendelkezésekbe foglalt intézkedésekkel elérni tervezett megtakarítás a nyugdíjassza kiadásában elhanyagolható mértékű, mindössze három ezrelékkal mérsékli azt. Ráadásul a teljes egyensúly megteremtésének terhét az összes nyugdíj jogosult egy elhanyagolható kisebbsége viseli. (A nyugdíjrendszer egyensúlyával kapcsolatos problémák kezelésére alkalmas nem alapjog-sértő eszközökről és a kérelem alapjául szolgáló szabályozás hatásairól részletes elemzést tartalmaz a következő link alatt található tanulmány: http://www.budapestinstitute.eu/uploads/bi_nyugdijreformok_2011116.pdf.) Egyértelműen megállapítható tehát, hogy **a szolgálati nyugellátásra jogosultságot szerzett személyek tulajdonhoz való jogának a 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (1), (2) és (4) bekezdései által megvalósított korlátozása nem áll arányban az e törvényi rendelkezések által elérni kívánt céllal, így a közérdek érdekében való fellépésnek nyilvánvalóan nincs ésszerű alapja, ezért a tulajdonhoz való jogba történő beavatkozás ellentétes az Egyezmény 1. Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikkével.**

Fontos rámutatni a fentiekkel összefüggésben arra is, hogy a 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (1), (2) és (4) bekezdései a következőkben kifejtettek okán is alapjogsérelmet okoznak a hatályuk alá tartozó személyeknek tulajdonhoz való jogukkal összefüggésben. A *Kjartan Ásmundsson v. Iceland* eset kapcsán az előzőekben látható volt, hogy a Bíróság alapvetően a nyugellátásra való jogosultságot és nem valamely meghatározott összeg folyósítására vonatkozó jogot tekinti olyan jognak, amely az Egyezmény alapján a tulajdonjogot megillető védelemben részesül. Ez az eset hangsúlyosan mutat rá arra, hogy **a szolgálati nyugdíj szolgálati járandósággal való felváltása olyan jogsérelmet okoz az érintett személyeknek, így a kérelmezőnek is, amely a jogvédelem alacsonyabb szintjét eredményezi.** Arról van ugyanis szó, hogy a jogosultat szerzett jogként megillető nyugdíj egy, öt más jogcímen megillető szociális ellátássá, azaz a biztosításból a segélyezésbe fokozódik, „csúsztatódik” le. **Ez pedig egyrészt azt jelenti, hogy sokkal könnyebben vonható meg és annak összege csökkenthető is. Másrészt pedig a más jogcímen járó szociális ellátás – jelen esetben a szolgálati járandóság – a magyar jogban nem élvez a tulajdonhoz való jognak megfelelő védelmet.** A Bíróság hivatkozott döntéseiből is az látszik, hogy a nem nyugdíj jogcímen folyósított ellátás alacsonyabb szintű jogi védelmet élvez, mint a nyugdíj-jogcímen folyósított. A hatályos magyar Alaptörvény alapján a nem nyugdíj jogcímen járó ellátás jó eséllyel semmilyen védelemben sem részesülhet, tekintettel arra, hogy a 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (2) bekezdése a járandóság összegének a személyi jövedelemadó mértékével való csökkentését írja elő, a magyar Alkotmánybíróságnak pedig az Alaptörvény 37. cikk (4) bekezdése értelmében mindaddig, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét meghaladja, nincs hatásköre az adóról szóló törvények felülvizsgálatára a tulajdonhoz való joggal összefüggésben. Így bármekkora is lenne a személyi jövedelemadó mértéke, a magyar Alkotmánybíróság nagy valószínűséggel hatáskörének hiányát állapítaná meg a hivatkozott szabályozás felülvizsgálatára és megsemmisítésére a tulajdonhoz való jog sérelme okán. Ebből következően a szolgálati járandóság jogcímen nyújtott szociális ellátásnak a magyar belső jog szerint nincs alkotmányos védelme. Mindezzel összefüggésben fontos utalni arra is, hogy a 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (2) bekezdése nem a nyugellátás összegének csökkentéséről rendelkezik: az indítványban támadott szabályozás értelmében a szolgálati nyugdíj megvonásáról és annak más jogcímen járó ellátással való helyettesítéséről, lényegében a nyugellátás „lecsúsztatásáról” van szó és ez a más jogcímen járó ellátás az, amelynek az összege az 5. § (2) bekezdése értelmében csökken. Ez pedig azáltal is súlyos jogsérelmet okoz a kifogásolt rendelkezések hatálya alá tartozó személyeknek, hogy a jogvédelem

szempontjából gyengébb kategóriába kerülnek, lényegében teljesen kiszámíthatatlanná válik, hogy mekkora ellátásra lesznek jogosultak szolgálati járandóság jogcímén.

15.3 Az Egyezmény 14. cikkében foglalt hátrányos megkülönböztetés tilalmának sérelme az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikkében biztosított tulajdonhoz való joggal összefüggésben

A hátrányos megkülönböztetés lényeges tulajdonságaik tekintetében hasonló helyzetben lévő személyekkel szembeni eltérő bánásmódot jelent objektív és ésszerű indok hiányában. A diszkrimináció-tilalommal kapcsolatban alkalmazott tesztet a Bíróság legvilágosabban a *Rasmussen v. Denmark* ügyben (application no. 8777/79) fejtette ki. Eszerint ahhoz, hogy megállapíthassuk, az Egyezmény szerinti hátrányos megkülönböztetés tilalma sérelmet szenvedett-e, az alábbi kérdésekre kell választ adni:

- a) A megkülönböztetés valamely Egyezményben biztosított alapjogot érint-e?
- b) Van-e eltérő bánásmód?
- c) Az eltérő bánásmód összehasonlítható helyzetben lévő személyekkel szemben valósult-e meg?
- d) Az eltérő bánásmódnak van-e objektív és ésszerű oka?

A diszkrimináció-tilalom sérelmének vizsgálatával kapcsolatban fontos utalni a Bíróság *Carson and Others v. United Kingdom* ügyben (application no. 42184/05) hozott döntésében tett megállapítására, amely szerint, **amikor a Bíróság a jóléti vagy nyugdíjrendszerekkel kapcsolatos panaszokat bírálja el**, akkor nem a kérelmező egyéni helyzetének sajátos körülményeit vizsgálja és azt, hogy arra milyen hatással van a támadott szabályozás, hanem **a Bíróságnak ilyen esetekben elvi kérdésben kell döntenie: abban, hogy a jogszabályok magukban jogellenesen különböztetnek-e meg hátrányosan összehasonlítható helyzetben lévő egyéneket** (62. §).

E megállapítást is szem előtt tartva, a következő válaszok adhatók a *Rasmussen v. Denmark* ügyben kifejtett teszt kérdéseire.

a) Érintett egyezményes alapjog

A 15.1 pontban írottak alapján megállapítható, hogy a nyugdíj-jogosultság tulajdoni védelmére tekintettel, az Egyezmény 1. Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikke által biztosított tulajdonhoz való joggal összefüggésben vizsgálható a diszkrimináció tilalmának megtartása, a kérelem tárgyául szolgáló megkülönböztetés tehát egyezményes jogot érint [falls within the ambit of one or more of the other substantive provisions of the Convention].

b) Eltérő bánásmód

A kérelmező által sérelmezett szabályok eredményeképpen **azok a már szolgálati nyugdíj-jogosultságot szerzett személyek, akik az 1955. évben vagy azt követően születtek, 2012. január 1-jétől a személyi jövedelemadó mértékével csökkentett összegű szolgálati járandóságra**, azaz az őket megillető szolgálati nyugdíj-ellátás helyett egy kiszámíthatatlan mértékben csökkenő összegű és a megszerzethez képest nekik más jogcímén járó szociális ellátásra **jogosultak. Ezzel ellentétben az általános öregségi nyugdíjra jogosultakat** (öregségi nyugdíjkorhatárt már betöltött öregségi nyugdíjra jogosult személyeket) **és az 1954.**

évben vagy azt megelőzően született szolgálati nyugdíj-jogosultságot szerzett személyeket megillető nyugdíj-jogosultság érintetlen marad, annak jogcíme sem változik és összege sem csökken. Ebben ragadható meg az eltérő bánásmód.

c) Összehasonlítható helyzet

Az 1955. évben vagy azt követően született szolgálati nyugdíj-jogosultságot szerzett személyek (köztük a kérelmező) egyrészt az általános öregségi nyugdíjra jogosultakkal, másrészt pedig az 1954-ben vagy azt megelőzően született szolgálati nyugdíj-jogosultságot szerzett személyekkel vannak összehasonlítható helyzetben [*placed in analogous situations*].

Mind a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) által szabályozott öregségi, mind pedig a Hszt. és a Hjt. által biztosított szolgálati nyugdíj olyan szociális szolgáltatás, amely munkaviszonyba, illetve szolgálati viszonyba lépéskor a jogviszony alanyai által tudomásul vett és elfogadott, törvény által előírt feltételek szerint, kötelező biztosítási rendszer keretében, a szolgálati viszonyban eltöltött évtizedek alatt fizetett járulék fejében illeti meg a jogosultakat. Vagyis mind az általános (a magyar társadalombiztosítási szabályok szerint a rájuk irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személyek által megszerzett) öregségi, mind pedig a szolgálati nyugdíj-jogosultság esetében arról van szó, hogy törvényben meghatározott feltételek teljesítése esetén szerezhető meg a kötelező biztosítási rendszer keretében, állami garanciavállalás melletti járulékfizetéssel megalapozott nyugdíj-jogosultság, és ennek feltételei olyanok, amelyek a jogosult hátrányára nem változhatnak. Az öregségi nyugdíjra jogosultak és a szolgálati nyugdíjra jogosultak által megszerzett nyugdíj-jogosultságot ugyanúgy a tulajdonhoz való jognak megfelelő védelem illeti meg, hiszen a tulajdont és annak jogosultját megillető védelem szintje nem függ attól, hogy azt a jogosult milyen feltételek mellett vagy milyen jogcímen szerezte. Ugyanúgy tulajdonnak minősül és azonos jogi védelmet élvez például azon az ingatlanon fennálló tulajdonjog, amelyet a jogosult elbirtoklással, átruházással vagy öröklés útján szerzett meg. A tulajdont megillető jogi védelem szintje független attól is, hogy amennyiben ahhoz a tulajdonjog jogosultja visszterhesen jutott, mekkora ellenértéket fizetett érte. A közösség nem tarthat számot a tulajdoni jogosultsággal védett dologra még akkor sem, ha a dolog tulajdonát a tulajdonos ingyenesen szerezte (találta vagy éppen ajándékba kapta), ezért nem mondhatja azt, hogy most bajban vagyunk, emiatt köteles az ingyenes jogszerző diszkriminatív jogkorlátozást tűrni, mert ez valamely társadalmi igazságosságról alkotott felfogás alapján így tűnik helyesnek. Eltérő feltételek vagy jogcím mellett is szerezhető tehát azonos jog, amely azonos védelmet élvez: a védelem a megszerzett jogosultságot, nem pedig az ahhoz vezető jogcímet vagy feltételeket illeti meg. Ezért a nyugdíj-jogosultságot megalapozó jogviszonyok eltérőségének (munkaviszony, illetve a Hszt. vagy a Hjt. hatálya alá tartozó hivatásos szolgálati jogviszony) a nyugdíjas-státuszok összehasonlíthatósága szempontjából nincs jelentősége. Semmilyen megkülönböztetés sem fogadható el arra hivatkozva, hogy a szolgálati nyugdíj jogosultja kevesebb szolgálati idő után vagy alacsonyabb életkorban ment nyugdíjba, ezért ő több terhet köteles viselni (már csak azért sem, mert ahogyan az a korábban linkelt dokumentumban összefoglaltak alapján látható, a kedvezményes jogszerzésre a szolgálati viszonnal járó többletkötelezettségek ellentételezéseként került sor).

Kijelenthető tehát, hogy a nyugdíjas státusszal együtt járó alapvető jellemzők és a nyugdíj-jogosultságot megillető tulajdonhoz való jognak megfelelő védelem tekintetében semmilyen különbség sincs az általános öregségi nyugdíj jogosultja és a szolgálati nyugdíj jogosultja között, ezért az általános öregségi nyugdíjra és a szolgálati nyugdíjra jogosultak egymással összehasonlítható helyzetben vannak.

Az 1955. évben vagy azt követően született és az 1954-ben vagy azt megelőzően született szolgálati nyugdíj-jogosultságot szerzett személyek esetében a következőket kell figyelembe venni. Nyugdíjba vonulásukat megelőzően mindkét csoport tagjai a fegyveres vagy rendvédelmi szervek, illetve a Magyar Honvédség hivatásos állományú tagjaként teljesítettek szolgálatot. A szolgálati nyugdíjrendszerre vonatkozó szabályozás egésze tekintetében az e személyek jogállására vonatkozó törvények, azaz a Hszt. és a Hjt. rendelkezései azonosak (a szabályozás lényegének összefoglalása a már hivatkozott link alatt található). Tehát **mind az 1955. évben vagy azt követően született, mind pedig az 1954-ben vagy azt megelőzően született szolgálati nyugdíj-jogosultságot szerzett személyek csoportjába tartozók a törvény erejénél fogva teljesen azonos feltételek mellett szereztek alapvető jellemzőit tekintve teljesen azonos jogosultságot. A két csoport tagjai közötti egyetlen különbség az, hogy az egyikbe tartozók 2011. december 31-ig nem töltötték be az 57. életévüket, míg a másikba tartozók a nevezett időpontig elérték ezt a korhatárt.** Az életkor alapján történő diszkrimináció mind Magyarország Alaptörvényének XV. cikk (2) bekezdésében (ahogyan a Magyar Köztársaság azt megelőzően hatályos Alkotmányának 70/A. § (1) bekezdésében is), mind pedig az Egyezmény 14. cikkében foglalt „egyéb helyzet” alapján való megkülönböztetésnek tekinthető. Az Európai Unió Tanácsának *a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló 2000/78/EK Irányelv* is kötelezi Magyarországot (mint az Európai Unió tagállamát) az életkoron alapuló diszkrimináció elleni fellépésre, az ehhez szükséges jogi környezet megteremtésére. Az Európai Bíróság a C-147/08 Jürgen Römer v Freie und Hansestadt Hamburg ügyben nyugdíj-jogosultsággal kapcsolatos hátrányos megkülönböztetést állapított meg a hivatkozott Irányelv alapján. Vagyis, a nevezett döntésben foglaltak szerint kijelenthető, hogy a 2000/78/EK Irányelv által tilalmazott életkori diszkrimináció a nyugdíjjogosultsággal összefüggésben sem engedhető meg. Ennek fényében pedig, mivel a nyugdíj munkaviszonyra tekintettel adott juttatás, ezért életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés magyar állampolgárok között az őket megillető nyugdíj-jogosultsággal összefüggésben a hivatkozott irányelvben foglaltakra tekintettel sem alkalmazható.

d) Az eltérő szabályozás objektív és ésszerű okának vizsgálata

A Bíróság - korábbi esetjogára utalva - az *Andrejeva v. Latvia* ügyben (application no. 55707/00) kifejezésre juttatta, hogy a megkülönböztetés objektív és ésszerű indokának hiánya azt jelenti, hogy a különbségtétel nem irányul valamilyen legitim cél érvényre juttatására vagy az elérni kívánt cél és az annak eléréséhez szükséges eszközök nem állnak arányban egymással (81. §). Ugyanebben az ügyben a testület kimondta azt is, hogy a Bíróság joggyakorlata alapján a szerződő államok egy bizonyos határig szabadon mérlegelhetnek azt illetően, hogy mely esetek indokolnak eltérő bánásmódot (82. §). Az államok e mérlegelési, értékelési lehetősége széles abban az esetben, amikor gazdasági vagy szociális céljaik elérése érdekében alkalmazott eszközökről van szó. Ennek a határa azonban addig tart, ameddig a megkülönböztetésnek még ésszerű alapja van (83. §). Amikor a megkülönböztetésnek már nyilvánvalóan nincs ésszerű alapja [*manifestly without reasonable foundation*], az az Egyezmény 14. cikkének sérelmét eredményezi – mondta ki a Bíróság a *Stec and Others v. United Kingdom* (52. §) és a *Moskal v. Poland* ügyekben is. Az *Andrejeva v. Latvia* ügyben a Bíróság egyértelművé tette, hogy amennyiben a kérelmező igazolta az eltérő bánásmódot, a részes államnak kell bizonyítania azt, hogy a megkülönböztetésnek van ésszerű oka (84. §).

A 2011. évi CLXVII. törvény javaslatának általános indokolása a nyugdíjrendszer egyensúlyának megteremtésére hivatkozik az abban foglalt szabályozás, így a kérelmező

megszerzett nyugdíj-jogosultságát érintő 5. § (1), (2) és (4) bekezdései által tartalmazott rendelkezések bevezetésének okaként.

Ezzel kapcsolatban először is a 15.2.2 pontban kifejtettekre kell röviden utalni. Arra, hogy a nyugdíjrendszer egyensúlyának megteremtése nem indokolhatja a hivatkozott jogszabályi rendelkezések megalkotását, hiszen a nyugdíjrendszer egyensúlyával kapcsolatos problémák kezelhetők az érintettek alapjogait nem sértő eszközökkel is. Elfogadható legitím célként a nyugdíjrendszer egyensúlyba hozása, tekintettel azonban arra, hogy a hivatkozott jogszabályi rendelkezésekbe foglalt intézkedések a nyugdíjkassza kiadását mindössze három ezrelékkal képesek mérsékelni, kijelenthető, hogy az általuk megvalósított alapjog-korlátozás nyilvánvalóan ésszerűtlen mértékű, mert a költségvetés vagy a nyugdíjkassza egyensúlyának érdemi javítása nélkül korlátoz diszkriminatív módon szerzett jogot. Amennyiben a T. Bíróság nem is tekintené jogszerűtlennek [*unlawful*] a támadott szabályozást, az arányosság során mindenképpen komoly súllyal kell latba esnie a visszamenőleges szabályozásnak és a jövőbeni kiszámíthatatlan mértékű ellátás tényének.

Az aránytalanság megállapítható annak okán is, hogy a nyugdíjrendszer egyensúlyának megteremtése, mint legitím cél elérése érdekében az ezzel járó egész terhet az összes nyugdíjjogosult egy elhanyagolható kisebbségének kell viselnie. Alátámasztják ezt a következő szám adatok. Magyarországon 2010-ben 1.939.000 fő részesült korhatár feletti nyugellátásban. A fegyveres és rendvédelmi szervek, valamint a Magyar Honvédség volt hivatásos állományú tagjai közül a korhatár alatti szolgálati nyugdíjban részesülők száma pedig 42 ezer fő volt (a hivatkozott adat forrása: http://www.budapestinstitute.eu/uploads/bi_nyugdijreformok_2011116.pdf). E két szám egymáshoz viszonyított arányát figyelembe véve nyilvánvaló, hogy a megkülönböztetés eredményeként előálló diszkriminatív teherviselés aránytalanul szűk csoportot érint, egyenlőtlené téve ezáltal a nyugdíjrendszer egyensúlyának megteremtése érdekében viselt társadalmi teherelosztást. **Egyértelműen kijelenthető tehát, hogy a kérelem alapjául szolgáló szabályozás hatálya alá tartozóknak, annak legitímként elfogadható céljával arányban nem álló, túlzott terhet kell viselniük** [*bear an excessive and disproportionate burden*], **a megkülönböztetésnek tehát nyilvánvalóan nincs ésszerű alapja.**

A Bíróság nyugdíjjal kapcsolatos joggyakorlata alapján látható, hogy annak megítélése során, hogy a jogosultat az Egyezmény által biztosított tulajdonhoz való jogával összefüggésben ért alapjogi sérelem a hátrányos megkülönböztetés tilalmába ütközik-e, jelentős súllyal esik a latba az a tény, hogy **a jogosultat érő jogkorlátozás rajta kívül álló okból következett be.**

Látható ez a már idézett *Kjartan Asmundsson v. Iceland* ügyben is, amikor a Bíróság különösen fontos körülményként értékelte (44. §), hogy a jogosult a nyugdíj-jogosultságát kizárólag rajta kívül álló ok, azaz jogszabályi változás következtében veszítette el, a saját magatartásának abban semmilyen szerepe nem volt. Jogosultságának elvesztése a kérelmező által sem előrelátható, sem elkerülhető, sem pedig befolyásolható nem volt. Megjelenik ez a szempont a már szintén hivatkozott *Moskal v. Poland* eset kapcsán is (73. §).

Az *Andrejeva v. Latvia* ügyben hozott ítéletében a tulajdonjog sérelmével összefüggő hátrányos megkülönböztetés vonatkozásában a Bíróság elvi éllel jelentette ki, hogy abban az esetben, ha a testület azon az alapon nem állapítaná meg a diszkrimináció-tilalomba ütközést, hogy a kérelmező elkerülheti az eltérő bánásmódot azáltal, hogy a 14. cikkben felsorolt – a hátrányos megkülönböztetés alapjául szolgáló – tulajdonságok valamelyikén változtat, az a 14. cikk lényegi tartalmát üresítené ki (91. §). Vagyis az eljárás alá vont szerződő állam nem hivatkozhatott a megkülönböztetéssel kapcsolatban arra, hogy a kérelmező a saját döntése alapján kerülhetne olyan helyzetbe, amikor nem vonatkozik rá a hátrányos megkülönböztetés.

Ami a 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (1), (2) és (4) bekezdéseibe foglalt szabályozást illeti, egyértelműen kijelenthető, hogy az annak hatálya alá tartozó személyek (köztük a

kérelmező) jogszabályi változás következtében válnak szolgálati nyugdíj helyett szolgálati járandóságra jogosulttá és szolgálati járandóságuk összege is a 2011. évi CLXVII. törvény hatályba lépése következtében csökken korábbi szolgálati nyugdíjukhoz képest. E változásokra az érintetteknek semmilyen befolyásuk nem volt. Az 57. életévüket 2011. december 31-ig betöltő és be nem töltő szolgálati nyugdíj-jogosultak közötti megkülönböztetés ráadásul olyan tulajdonságon (életkor) alapul, amelyen nem is lehetséges változtatni, ez esetben a jogosult (így a kérelmező) saját döntése alapján sem kerülhetne abba a helyzetbe, hogy ne vonatkozzon rá a hátrányos megkülönböztetés. Másrészt azáltal, hogy a 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (1), (2) és (4) bekezdéseibe foglalt szabályozás rendelkezéseit a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell, a jogszabályi változás következtében kialakult helyzetre az érintetteknek nincs is módjuk reagálni úgy, hogy ne kelljen diszkriminációt elszenvedniük. Abban az esetben ugyanis, ha a 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (1), (2) és (4) bekezdésének hatálya alá tartozó személy úgy dönt, hogy visszatér korábbi hivatásához az állami szférába, a 2011. évi CLXVII. törvény 12. § (1) bekezdése értelmében köteles szolgálati járandósága folyósításának szüneteltetését kérni.

A jogosulton kívül álló okból történő jogkorlátozással kapcsolatban fontos azt is megemlíteni, hogy **a korábban hatályos szolgálati nyugellátásra vonatkozó szabályozás esetleges helytelensége vagy igazságtalansága sem a szolgálati nyugdíjra jogosultnak felróható körülmény.** Ennek kapcsán a *Moskal v. Poland* esetre érdemes utalni: az ebben az ügyben született bírósági értékelés szerint ugyanis, **ha korábban jogerős döntés tévesen állapította meg a nyugdíj-jogosultságot és a tévedésben a jogosult nem játszott szerepet, az nem lehet oka jogkorlátozásnak. Vagyis az, hogy a jogosult rajta kívül álló okból valamely jogosultsághoz, ellátáshoz érdemtelenül jutott, nem vezethet ahhoz, hogy ennek következményeit neki kelljen viselnie.** Lényeges ugyanakkor, hogy a hivatkozott ügyben helytelen hatósági jogalkalmazás vezetett ahhoz, hogy a kérelmező érdemtelenül jutott a nyugdíj-jogosultsághoz, nyilvánvalóan más a súlya egy olyan állítás következményeinek, miszerint maga a korábban hatályos szabályozás az, ami érdemtelenül keletkeztetett nyugellátásra való jogosultságot. Ilyen érv az állam részéről, ha utólag igazságtalannak ítéli meg azt a korábban évtizedekig fennállt szabályozást, melynek értelmében a fegyveres és rendvédelmi szervek, valamint a Magyar Honvédség hivatásos állományú tagjai az általános öregségi nyugdíjra jogosultakhoz képest kevesebb szolgálati idő után, fiatalabb életkorban mehetnek nyugdíjba. Vagy arra hivatkozik, hogy elsősorban koruknál fogva aktív, életerős emberek nem maradhatnak távol a munkaerőpiactól, ezért nyugdíj-ellátásuk megvonása, illetve annak más jogcímen járó ellátással való helyettesítése indokolt, mert az ügy igazságos. A korábbi szabályozás igazságtalanságának megítélése ráadásul sokkal összetettebb, mint a nyugellátásra való jogosultság megszerzésének alapjául szolgáló orvosi diagnózis helytelenségének megállapítása, mely utóbbi esetben a tartalmi kérdésről való döntés egyértelmű eredményre vezethet, mint ahogyan az a *Moskal v. Poland* ügyben látható. Fontos megemlíteni azt is, hogy a korábban szolgálati nyugdíj-jogosultságot szerzett személyek közül nagyon sokan nem a saját döntésük alapján mentek nyugdíjba, hanem egészségügyi ok vagy munkahelyi átszervezés következtében váltak szolgálati nyugdíjasokká, vagyis nem a saját döntésük következtében kerültek az utólag igazságtalannak kimondott jogszabályi rendelkezések hatálya alá. Azért más a súlya magának a korábban hatályos szabályozásnak az igazságtalanságát vagy érdemtelenül jogosultságot keletkeztető jellegét hangsúlyozó állításnak, mert a jogosultak jóval nagyobb körét érinti, mint egy esetleges hatósági mulasztás vagy helytelen jogértelmezés. A kedvezményes nyugdíjszabályok ugyanis nem egyedi hatósági mulasztásban, hanem majd fél évszázados jogi szabályozásban öltenek testet, így a jogosultak egy negyven éve fennálló szabályozás alapján szereztek jogosultságot, és nem

egyedi hatósági aktus következtében, amely különbség a joguralom (évtizedes jogviszony alapján járó és már megszerzett jogosultságot annak tartalmi értékelés szerinti igazságtalanságra hivatkozva nem lehet megvonni, mert az szerzett jogot sért) szempontjából alapvető jelentőségű.

A fentiek alapján levonható az a következtetés, hogy a kérelmező olyan hátrányos megkülönböztetés áldozata tulajdonhoz fűződő jogával összefüggésben, amelynek objektív és ésszerű indoka nincsen. Egy továbbra is nyugellátás címén juttatott járandóságot csökkentett mértékben sem tartana a kérelmező egyezményesértőnek, ha a csökkentés meghatározott nyugellátás fölött minden nyugdíjasra vonatkozna (pl. minimálbér kétszerese fölötti nyugdíj általános adókötelezettsége), mert az elismeri, hogy egy gazdasági válság esetén az ellátás csökkentése lehet átmeneti jogkorlátozás legitim és ésszerű oka. A 2011. évi törvény 5. § (1), (2) és (4) bekezdései által az e rendelkezések hatálya alá tartozó személyek, így a kérelmező tulajdonhoz való jogába való beavatkozás azonban a nyugdíj-jogosultságot szerzett személyeknek csak egy rendkívül szűk körét érinti, költségvetési kiadáscsökkentéssel nem jár, ezért a Bíróság sztenderdjei szerint diszkriminatív: sérti az Egyezmény 14. cikkét.

15.4 Hatékony jogorvoslat sérelme

Magyarországon semmilyen hatékony jogorvoslat nem áll rendelkezésre a jogsérelem orvoslására, ugyanis az egy jogszabály bevezetéséből és a Kérelmezőre való alkalmazásából fakad (lásd: Daróczy v. Hungary, judgement of 1 July, no. 44378105, 19. pont), és az újonnan bevezetett alkotmányjogi panasz sem minősül ilyennek a t. Bíróság sztenderdjei szerint (lásd erre vonatkozóan részletesebben a kérelem 18. pontját). A hatékony jogorvoslat hiány közvetlenül az Egyezmény 13. Cikkének sérelmét eredményezi, éppen emiatt a panasz időelőttinek sem minősíthető, hatékony hazai jogorvoslat hiányában közvetlenül a t. Bírósághoz lehet fordulni.

IV. - EXPOSÉ RELATIF AUX PRESCRIPTIONS DE L'ARTICLE 35 § 1 DE LA CONVENTION

STATEMENT RELATIVE TO ARTICLE 35 § 1 OF THE CONVENTION

AZ EGYEZMÉNY 35. CIKK (1) BEKEZDÉSÉVEL KAPCSOLATOS TÉNYÁLLÁS

(Voir chapitre IV de la note explicative. Donner pour chaque grief, et au besoin sur une feuille séparée, les renseignements demandés sous ch. 16 à 18 ci-après)

(See Part IV of the Explanatory Note. If necessary, give the details mentioned below under points 16 to 18 on a separate sheet for each separate complaint)

(Ld. az útmutató IV. részét! Ha szükséges, az alább a 16-18. pontokban kért adatok panaszonként egy-egy különíven is részletezhető)

16. Décision interne définitive (date et nature de la décision, organe - judiciaire ou autre - l'ayant rendue)

Final decision (date, court or authority and nature of decision)

Végső határozat (a határozat kelte, az azt hozó bíróság ill. hatóság, a határozat jellege)

A jogsértés nem egyedi aktus, hanem olyan jogi szabályozás eredménye, amely 2012. január 1-jén lépett hatályba. A jogsértés folyamatos, a kérelem benyújtására nyitva álló hathónapos határidő így meg sem kezdődik mindaddig, amíg a szabályozás hatályban van.

17. Autres décisions (énumérées dans l'ordre chronologique en indiquant, pour chaque décision, sa date, sa nature et l'organe - judiciaire ou autre - l'ayant rendue)

Other decisions (list in chronological order, giving date, court or authority and nature of decisions for each of them)

Egyéb határozatok (időrendi sorrendben felsorolva: az egyes határozatok kelte, a határozato(ka)t hozó bíróság ill. hatóság, a határozat(ok) jellege)

Lásd a 16-os pontot.

18. Dispos(i)ez-vous d'un recours que vous n'avez pas exercé? Si oui, lequel et pour que motif n'a-t-il pas été exercé?

Is there or was there any appeal or other remedy available to you which you have not used? If so, explain why you have not used it.

Rendelkezésre áll(t)-e olyan jogorvoslat, amelyet nem vett igénybe? Ha igen, fejtse ki, hogy miért nem élt vele!

Nincs lehetőség jogorvoslatra, mert az egyezményesértés alapja törvény, így azzal szemben bírósághoz vagy más hatósághoz nem lehet fordulni, legfeljebb a kötelezettséget előíró normával szemben lenne benyújtható normakontroll iránti kérelem.

Az alkotmánybíróági eljárás egyébként a kérelem beadásának eredeti időpontjában nem minősült Bíróság gyakorlata szerinti értelemben hatékonynak, mivel a magyar Alkotmánybíróságot döntésének meghozatalában a kérelmező első kérelme benyújtásának időpontjában nem köti semmilyen határidő, így eljárásában nem teljesül a „közvetlen és gyors” [*direct and speedy*] jogvédelem követelménye. Jelen nyomtatvány beadásának időpontjában változott a magyar Alkotmánybírósról szóló

törvény, de a kérelmező szerint ez a szabályozás sem teszi lehetővé azt, hogy az alkotmányjogi panaszt¹ hatékony jogorvoslatnak tekinthessük. A következők miatt:

1. Az Alkotmánybíróságot még mindig nem köti egyetlen eljárási határidő sem, a törvény csupán annyit tartalmaz, hogy a döntéseit ésszerű időn belül hozza meg². Ezen túlmenően egyetlen előírást sem tartalmaz a szabály, azt pedig nem lehet tudni, hogy a gyakorlatban mit fog ez jelenteni. Így nem várható el a kérelmezőtől az, hogy megvárja, amíg kialakul a bizonytalan tartalmú norma gyakorlata.
2. A már nem hatályos Alkotmány 70/E. §-ának egy évvel történő meghosszabbításával az Alkotmánybíróságnak módja sincs döntést hozni ebben a kérdésben.
3. Ha lenne is lehetősége az Alkotmánybíróságnak döntést hozni, akkor sem tudná reparálni a jogsértést, mert a) a szabályt nem semmisítheti meg, mert azzal a szolgálati járandóságot is megsemmisítené, b) kártérítés megítélésére nincs hatásköre a testületnek. Így a jogorvoslat nem is nyújthat közvetlenül elégtételt (*direct*) a Kérelmezőnek olyan formában, ahogy a T. Bíróság által megítélhető igazságos elégtétel nyújthat.

Így az alkotmányjogi panasz új formájában sem tekinthető olyan hatékony jogorvoslatnak, amelyet a nemzetközi jogorvoslat előtt ki kellene merítenie a kérelmezőnek.

¹ A vonatkozó szabályozást a magyar Alkotmánybíróságról szóló 2012. január 1-jétől hatályos 2011. évi CLI. törvény 26. § (2) bekezdés a) pontja tartalmazza.

² a magyar Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 30. § (5) bekezdése

V - EXPOSÉ DE L'OBJET DE LA REQUÊTE
STATEMENT OF THE OBJECT OF THE APPLICATION
A KÉRELEM CÉLJA

(Voir chapitre V de la note explicative)
 (See Part V of the Explanatory Note)
 (Ld. az útmutató V. részét!)

19. A II. részben előadott tények és a III. részben kifejtett érvek alapján a kérelmező tisztelettel kéri az Emberi Jogok Európai Bíróságát, hogy állapítsa meg az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. cikkének és az Egyezmény 14. cikkének sérelmét az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. cikkével összefüggésben, valamint az Egyezmény 13. Cikkének sérelmét. Ezen túlmenően a kérelmező kéri, hogy a Bíróság az Egyezmény 41. cikke alapján ítéljen meg számára igazságos elégtételt, és kötelezze a Magyar Köztársaságot (Magyarországot) minden olyan költség és kiadás megtérítésére, amely jelen kérelem benyújtásával kapcsolatosan merült fel.

VI - AUTRES INSTANCES INTERNATIONALES TRAITANT OU AYANT TRAITÉ L'AFFAIRE
STATEMENT CONCERNING OTHER INTERNATIONAL PROCEEDINGS
EGYÉB NEMZETKÖZI ELJÁRÁSOKRA VONATKOZÓ NYILATKOZAT

(Voir chapitre VI de la note explicative)
 (See Part VI of the Explanatory Note)
 (Ld. az útmutató VI. részét!)

20. Avez-vous soumis á une autre instance internationale d'enquete ou de reglement les greifs énoncés dans la présente requete? Si oui, fournir des indications détaillées á ce sujet.

Have you submitted the above complaints to any other procedure of international investigation or settlement? If so, give full details.

Fenti panaszaival kapcsolatban igénybe vett-e más nemzetközi kivizsgálási ill. rendezési eljárást? Ha igen, részletezze!

Formázott: Magyar

A kérelmező az ügyben semmilyen más nemzetközi szervhez nem fordult.

Formázott: Magyar

VII – PIÈCES ANNEXÉES**(PAS D'ORIGINAUX, UNIQUEMENT DES COPIES)****LIST OF DOCUMENTS****(NO ORIGINAL DOCUMENTS, ONLY PHOTOCOPIES)****IRATOK LISTÁJA****(NE KÜLDJÖN EREDETI IRATOKAT, CSAK
FÉNYMÁSOLATOKAT!)**

(Voir chapitre VII de la note explicative. Joindre copie de toutes les décisions mentionnées sous ch. IV et VI ci-dessus. Se procurer, au besoin, les copies nécessaires, et, en cas d'impossibilité, expliquer pourquoi celles-ci ne peuvent pas être obtenues. Ces documents ne vous seront pas retournés.)

(See Part VII of the Explanatory Note. Include copies of all decisions referred to in Parts IV and VI above. If you do not have copies, you should obtain them.)

If you cannot obtain them, explain why not. No documents will be returned to you.)

(Ld. az útmutató VII. részét! Mellékelje a fenti IV. és VI. fejezetben hivatkozott valamennyi határozat egy-egy másolati példányát! A határozatok másolatait Önnek kell beszereznie; ha ez nem lehetséges, fejtse ki, hogy miért nem! Az iratokat nem küldjük vissza Önnek.)

- I. számú melléklet: A kérelmező konkrét körülményeit igazoló dokumentumok másolata
- II. számú melléklet: Meghatalmazás
- III. Határozat nyugdíjrögzítésről (ha ilyenre sor került kérelmező esetében)

VIII – DÉCLARATION ET SIGNATURE
DECLARATION AND SIGNATURE
NYILATKOZAT ÉS ALÁÍRÁS

(Voir chapitre IX de la note explicative.)
(See Part IX of the Explanatory Note.)
(Ld. az útmutató VIII. részét!)

22. Je déclare en toute conscience et loyauté que les renseignements qui figurent sur la présente formule de requête sont exacts.
I hereby declare that, to the best of my knowledge and belief, the information I have given in the present application form is correct.
Tiszta lelkiismerettel kijelentem, hogy jelen kérelmemben leírtak – legjobb tudomásom szerint – megfelelnek a valóságnak.

Kelt:

(Signature du/de la requérant(e) ou du/de la représentant(e))
(*Signature of the applicant or of the representative*)
(A kérelmező ill. a képviselő aláírása)